

Hükmü itibarıyla farz, vacib ve nafile olmak üzere üç çeşit hac vardır.

3.2. Hac İle İlgili Hükümler

Haccın farziyeti, Kur'an-ı Kerim ve Sünnet'te bildirilmiş ve bu hüküm konusunda Müslümanların görüş birliği (icma) gerçekleşmiştir. Kur'an-ı Kerim'de **"Yoluna gücü yetenlerin Kâbe'yi haccetmeleri, insanlar üzerinde Allah'ın bir hakkıdır."**[41] buyrulmuştur.

Gücü yeten, yani sağlık ve servet yönünden haccetme imkânına sahip olan Müslümanların, ömründe bir defa haccetmeleri farz olup imkân elde edilince, geciktirmeden yerine getirmesi gerekir. Ebu Hanîfe, Ebu Yusuf ve gerekli şartları taşıyan hac yükümlüsünün bu ibadeti önündeki ilk hac mevsiminde eda etmesi gerektiği, sonraki yıllara tehir etmesinin günah olduğu görüşündedirler. İmam Şâfiî ve İmam Muhammed ise ileride yerine getirmeye azmedilmesi ve eda imkânının normal şartlarda elden çıkması gibi bir endişenin bulunmaması şartıyla haccın tehir edilebileceğini söylemişlerdir. Bununla birlikte, bunlar da hac ibadetinin bir an önce ve ilk fırsatta yerine getirilmesinin sünnete uygun ve daha ihtiyatlı bir tutum olduğunu belirtmişlerdir.

Hükmü itibariyle hac: Farz, vacib ve nafile olmak üzere üç çeşittir:

1. Farz olan hac: Belirli şartlara sahip olan kimselerin, ömürlerinde bir defa yapmaları gereken hacdır.

2. Vacip olan hac: Üzerine farz veya vacip olmadığı hâlde, bir kimsenin adayarak üzerine vacip kıldığı hacdır. Başladıktan sonra bozulan nafile haccın, kazası da vaciptir.

3. Nafile hac: Farz olan hac eda edildikten sonra, ikinci, üçüncü defa yapılan hac nafile hac olur. Bunun gibi, haccetmekle yükümlü olmayan çocuk veya kölenin yapacağı hac da nafile olur.

Eda edilişi itibariyle ise hac: İfrad, temettu ve kıran haccı olmak üzere üç kısımdır.

1. İfrad haccı: Umresiz yapılan hacdır. Hac ayları içinde, hacdan önce umre yapmayıp, sadece hac niyetiyle ihrama girerek hac menâsikinin yapılması şeklinde ifa edilen hactır.

2. Temettu haccı: Aynı yılın hac aylarında umre ve haccı ayrı ayrı ihramlarla eda etmektir. Hac yapmak isteyen kişinin; önce umre niyetiyle ihrama girip umre menâsikini tamamladıktan sonra ihramdan çıkması, daha sonra bayram günü yaklaşınca hac niyetiyle tekrar ihrama girip hac yapmasıdır.

41 Âl-i İmrân suresi, 97. ayet.